

ותן טל ומטר לברכה

Last week we noted that the words: שנה הזאת are found in the ברכה of ברך עלינו and in the תפלה of the כהן הגדול when he exited unharmed from the קודש הקדשים on יום כיפור. The אוצר הדינים notes an additional connection; i.e. that in both a request is made for the correct amount of rain. The ברכה of ברך עלינו is unique among the ברכות that represent requests for personal needs in that we not only ask for the fulfillment of our needs but we also ask that it be in the right measure. Too much rain is a calamity and not a blessing.

אוצר הדינים-גשם-הגשם הוא סימן ברכה, ומתפללין עליו שיבא בזמנו, ובעצירת גשמים מתענים, וכן על רבוי גשמים יותר מדי שיעשה היזק לתבואות השדה. ע"ע תענית (או"ח סי' תקפ"ו-תקע"ז). בזמן הבית היה הכהן גדול מתפלל בצאתו מבית קדשי הקדשים ביו"ב תפלה קצרה שתהא השנה שנת טלולה, גשומה אם שחונה, ושלא ישמע לתפלת עוברי דרכים המתפללים לעצירת הגשמים (יומא כ"א:).

The ברכה is further unique in that it contains words that change based on the time of year and based on where a person lives:

תלמוד בבלי-מסכת תענית דף י' עמ' א'-משנה- בג' במרחשון שואלין את הגשמים. רבן גמליאל אומר בשבעה בן, ט"ו יום אחר החג כדי שיגיע אחרון שבישראל לנהר פרת: גמרא- א"ר אלעזר הלכה כרבן גמליאל. תניא: חנניה אומר ובגולה עד ששים בתקופה. אמר רב הונא בר חייא אמר שמואל: הלכה כחנניה. איני, והא בעו מיניה משמואל מאימת מדכרינן ותן טל ומטר אמר להו מכי מעיילי ציבי לבי טבות רישבא? דילמא אידי ואידי חד שיעורא הוא. איבעיא להו יום ששים כלפני ששים או כלאחר ששים? תא שמע רב אמר יום ששים כלאחר ששים. ושמואל אמר יום ששים כלפני ששים. א"ר נחמן בר יצחק וסימנך עילאי: בעו מיא תתאי לא בעו מיא. אמר רב פפא הלכתא יום ששים כלאחר ששים:

The Soncino Talmud provides the following notes to this גמרא. Rav came from Palestine which is mountainous and so needed more rain, while Samuel came from Babylonia which was well irrigated and therefore needed less rain. [R. Hananel and Aruch (v. n. 6): Samuel's place was Nehardea which was situated higher and consequently in greater need of rain at an earlier period than Sura, the place of Rav.]

Based on this גמרא, it is easy to understand why halachic questions arose once Jews migrated below the Equator where the seasons in the Southern Hemisphere are different than the seasons in the Northern Hemisphere. The אוצר הדינים provides the following:

בארצות בצד הציר הדרומי נשאלה שאלה מאנשי בראזיל ששם ימות החמה מתשרי ועד ניסן וימות הגשמים מניסן עד תשרי, אם צריכין לשנות את סדר השאלה, והורה להם ר' חיים שבתי משאלוניקי שישאלו על הגשמים בשומע תפלה ולא בברכת השנים, כל ימי הקיץ מפסח ועד סוכות, ומחג הסוכות עד פסח אין להם להזכיר כלל כי אז הגשם רע ומזיק להם. וכן נאמר בפירוש הרמב"ם למשניות (תענית פ"ד ד'): בשאר ארצות השאלה בזמן שהמטר טוב והגון באותו המקום וכו' (תורת חיים ח"ג סי' ג'). ולפ"ז אין מתפללים גשם בשמיני עצרת. ונראה כי כן הדין לענין משיב הרוח ומוריד הגשם, אך יותר נכון שיאמרו משיב הרוח ומוריד הטל בחורף שלהם כמו שאומרים הספרדים בקיץ בארצותינו.

In an area that needs rain when it is summer in ארץ ישראל, there are restrictions on how to request rain:

בן איש חי-הלכות שנה ראשונה פרשת בשלח אות יט-אות יט-ארץ הזקוקה לגשם בימות החמה-ארץ אחת כולה שצריכים למטר בימות החמה (שו"ע או"ח קיז ב) אין שואלין אותו בציבור אפילו בשומע תפלה אלא יאמרו ברכנו כרוב העולם, אבל כל יחיד ויחיד רשאי לשאול מטר בשומע תפלה באותה הארץ הצריכה למטר בימות החמה, דהיינו שאומר בשומע תפלה ותן טל ומטר לברכה בתפלת לחש דוקא, אבל לומר ברך עלינו אפילו היחיד בלחש אינו רשאי, וכן שליה ציבור בחזרה אינו רשאי לשאול מטר אפילו בשומע תפלה, ואם היחיד טעה ואמר ברך עלינו יסיים תפלתו, ויחזור ויתפלל אח"כ בתורת נדבה ויאמר בה ברכנו ועיין ש"ץ דף ק"ל:

The position of רבן גמליאל as reported in the גמרא in תענית not to pray for rain until the רבן גמליאל reached their homes has an important historical implication. רבן גמליאל lived after the destruction of the בית המקדש. One would presume that once the בית המקדש was destroyed that there no longer was a מצוה of עליה לרגל. Former Ashkenazic Chief Rabbi Yisroel Lau interprets רבן גמליאל's position as evidence that רבן גמליאל held that there is a מצוה of עליה לרגל or at least a custom to do so even at a time when the בית המקדש is no longer standing.

יחל ישראל-סימן יד. מצות עליה לרגל בזמן המקדש ובזמן הזה-ואף שנתבאר שאין מצוה לעלות לרגל בזמן הזה, מ"מ כבר נהגו ישראל בכל הדורות לעלות לרגל ולחונן את עפר הארץ. וכן מצינו בגמרות שציין התשב"ץ שהבאנו לעיל, וכן כתב הרג"ן (תענית י,א) שלכן נפסקה הלכה כרבן גמליאל גבי שאילת טל ומטר שמתחילים לשאול חמישה עשר יום לאחר הרגל כדי שיחזרו עולי רגלים למקומם (וראה בלבוש או"ח סי' קיז). וכן הובא במדרש שיר השירים (פ"ח,יא) - אע"פ שחרב המקדש לא ביטלו ישראל פעמי רגליהם שלוש פעמים בשנה. וכן כתוב במדרש קהלת (יא,ב) שר' אלעזר בן שמוע שהיה אחרי החרבן עלה לירושלים. וכן מובא בגמ' בבבא-בתרא (עה,ב) שמי שרצה לעלות עלה.

TRANSLATION OF SOURCES

אוצר הדינים-גשם-Rain is a sign of good fortune. We pray that the rain comes in its right time. When there is a drought we fast. We are further concerned that there not be too much rain which can damage the crops. At the time that the Temple stood, the Kohein HaGadol would pray upon exiting the Holy of Holies on Yom Kippur a short prayer that the year should be a year full of dew, a warm and rainy year and that G-d should not listen to the prayers of travelers who pray for the rain to stop.

א' תלמוד בבלי-מסכת תענית דף י' עמ' א'-MISHNAH. ON THE THIRD OF MARCHESHVAN WE BEGIN TO PRAY FOR RAIN. R. GAMALIEL SAYS: ON THE SEVENTH, THAT IS FIFTEEN DAYS AFTER THE FEAST SO THAT THE LAST ISRAELITE MAY REACH THE RIVER EUPHRATES. GEMARA. R. Eleazar said: The halachah is according to R. Gamaliel. It has been taught: Hananiah says: In the Diaspora we do not begin to pray for rain until the sixtieth day after the Tishrei cycle. R. Huna b. Hiyya said in the name of Samuel: The halachah is according to Hananiah. Is it really so? Was not a question asked of Samuel: When do we begin to make mention of the words 'and give dew and rain'? and he replied, 'When wood is brought into the house of Tabut, the fowler'? — Perhaps the two time limits are identical. A question was asked in the school: Is the sixtieth day counted with those that precede it or with those that follow it? -Come and hear: Rab said: The sixtieth day is counted with those that follow it; and Samuel said: With those that precede it. R. Nahman said: The mnemonic for this is, the highlands need water, but the lowlands do not. R. Papa said: The halachah is that the sixtieth day is counted with those that follow it.

אוצר הדינים-A question was asked by someone in Brazil, a country in the Southern Hemisphere where the summer months fall between Tishrei until Nissan and the rainy season is from Nissan until Tishrei as follows: is it necessary to change the wording concerning the request for rain in the Bracha of Bareich Aleinu to meet the climactic circumstances that existed where they lived. Rav Chaim Shabtai from Solonika ruled that during their rainy season, they should ask for rain in the Bracha of Shomeah Tefila and not in the Bracha of Mivarech Hashanim when it was summer elsewhere in the period from Pesach to Succot. For the period from Succot to Pesach, he suggested that they should not make any reference to rain because rainfall at that time would be damaging to them.

בן איש חי-הלכות שנה ראשונה פרשת בשלח אות יט-Concerning countries which require rain in the months when Israel does not, if the whole country needs rain, rain is not requested by the prayer leader even in the Bracha of Shomeah Tefila but he should say the Bracha of Mivarech Hashanim like the rest of the world says it. However each individual

in that country may ask for rain in the Bracha of Shomeah Tefila and should say: V'Sain Tal Oo'Matar Livracha in the silent Shemona Esrei. It is however prohibited for an individual to recite the words V'Sain Tal Oo'Matar Livracha in the Bracha of Bareich Aleinu. The prayer leader in repeating Shemona Esrei is not allowed to ask for rain even in the Bracha of Shomeah Tefila. If an individual erred and said the words: V'Sain Tal Oo'Matar Livracha in the Bracha of Bareich Aleinu during his rainy season, he should finish Shemona Esrei and should then repeat Shemona Esrei without those words as an extra prayer.

יהל ישראל (Rabbi Yisroel Lau)-The Mitzvah of going to Yerushalayim on a holiday at the time of the Beit Hamikdash and today-Even if we do conclude that there is no Mitzvah in our times to go to Yerushalayim on a holiday, it appears that it was customary for Jews to travel to Yerushalayim for holidays and to walk on its earth in all eras. So it appears from gemara sources quoted by the Tashbetz and so wrote the Ran that the reason that the Halacha follows Rabban Gamliel concerning the request for rain that we begin to request rain 15 days after the holiday of Succot in order that those who travelled to Yerushalayim will have time to return home. So too it is reported in Midrash Shir Hashirim that despite the destruction of the Beit Hamikdash, Jews did not stop travelling to Yerushalayim for holidays three times a year. So too it is written in the Midrash Kohelet that Rabbi Eliezer Ben Shamuah who lived after the destruction of the Beit Hamikdash travelled for the holidays to Yerushalayim. So too it is reported in Masechet Baba Basra (75,2) concerning anyone who wants to travel to Yerushalayim for a holiday.